

VERKEIENING

Tegen fascisme
en communisme

LIJST 2

SORGAAN DER S.D.A.P.

UITGEGEVEN DOOR HET PARTIJBESTUUR · ADRES: TESSELSCHADESTR. 31 A'DAM(W)

- Willem Anton. Het communistische speek opblazen. Daar zijn wij ook groot van geworden. 't Ding moet zo dik worden, dat de burgers van schrik achterover slaan.

DE DEMOCRATIE WINT

Het is nog vrij kort geleden dat in Nederland het algemeen kiesrecht niet bestond. Dat de vraag of men al dan niet stemmen mocht, afhankelijk was van de afte van de portemonnee.

Daar zij een jeugdige, hardnagig gevoerde strijd, vooral van de arbeidersklasse, gewonnen door vele vooruitstrevenden, is het algemeen kiesrecht een feit geworden.

Daarvoor hebben ook de minderbeduidende, ook de vrouwen, zich de politieke medezeggenschap veroverd.

Medezeggenschap en verantwoordelijkheid.

Het is nog vrij kort geleden. En toch daarmee reeds zo de breuk op, die ons veld die medezeggenschap, die democratie uitbreiden.

De denkbeelden en de wil van die groepen zijn te zwak en te lang om lange de verrijking weg te worden versterkt. Daarom streven zij te naar en lange de weg van het geweld de macht te verwerven en de anderen te onderdrukken. Die groepen zijn de fascistie en de communisme.

Dit is het onvermijdelijk: dat beide groepen bij dit streven toch altijd waar aan buiging maken voor de democratie.

De fascistie verkondigen dat democratie dictatuur is, om op die wijze hun strijd tegen de democratie te hantelen en dictatuur als de ware democratie voor te stellen.

De communisten verkondigen dat de dictatuur democratie is, dat de proletarische dictatuur de laatste vorm van democratie zou zijn.

Democratie is dictatuur, zeggen de fascistie. Dictatuur is democratie, zeggen de communisten.

Een schijnbare tegenstelling: een variëteit overeenkomst.

Fascisten en communisten trachten zich aan elkaar op te trekken, door het voor te stellen dat beide een onmiddellijk dreigend gevaar voor onze vrijheidsbeschikking zouden zijn: of beide ook groter zijn dan te zijn!

DE WAARHEID IS ANDERS.

Het Nederlandse volk staat in zijn overgrote meerderheid pal voor de vrijheid.

De vrijheid, die van der beste zedelijke waarden van ons volk is.

Verdedig die vrijheid met al uw kracht.

STEMT LIJST 2

Er bestaat in Nederland geen dreigend communistisch gevaar. Geen enig mens denkt aan de mogelijkheid dat in Nederland het communisme aan de macht zou komen, of een enigszins betekenisvolle aanhang zou krijgen. De lousse Mussert of Moscou is belachelijke aanmatiging.

Een van de „twaalf apostelen“, de A.R.-journalist R. Hagoort (overleden in 1965) van het Chr. Sociaal Dagblad, herinnert zich in een brief aan een collega later over dit treffen tussen communisten en anti-revolutionairen: „

„Lou de Visser was bekend als communist — stellig — maar als een rechtschapen mens, met wie men kan praten. In het kamp Schoorl, waar 30 juni 92 A.R. werden heenvervoerd (hoe de Duitsers de partij van Colijn zagen, kan hieruit blijken, dat, naast de communisten, alleen van de A.R.-partij en van geen enkele andere de leidende figuren werden gegijzeld) troffen zij daar de communisten, zij het dat die in een andere vleugel van het kamp zaten.

De A.R. werden echter „anständig“ behandeld. Hun enige taak was, naast het schoonhouden van hun eigen barak het schrappen van aardappelen voor de keuken, die hun door communisten werden gebracht. Maar hun toilettonnen werden door communisten geleegd. Eén der eerste dagen kwam De Visser met de aardappelbrengers mee. Hij wendde zich tot mr. J. A. de Wilde (oud A.R. minister van Financiën) en zei: „Zeg, De Wilde, het is daaraantoe, dat wij hier gezamenlijk zitten, maar vind jij het goed, dat wij jullie st... moeten ruimen?“ Uit heel de toon bleek, dat zij, bij alle principiële tegenstelling goede vrienden waren. De Wilde antwoordde: „Daar heb ik nog niet bij stilgestaan, maar wij zullen het direct behandelen.“

Die middag aan tafel werd de zaak besproken en werden vrijwilligers opgeroepen voor het ruimen van de tonnen. Van de vrijwilligers weet ik de namen niet meer. Wel weet ik, dat één ervan mr. Van Andel was,

oud-bibliothecaris van de Kuiperstichting. Zo werd deze zaak in goede verhouding geregeld.

Tegen samenwerking met communisten in het verzet hebben wij in deze lijn ook nooit bezwaar gemaakt. Op de dag dat Duitsland in oorlog ging met Rusland schreef ik dan ook in het C.S.D. De Russen zijn nu feitelijk onze bondgenoten. Na de oorlog ontmoette ik Gerben Wagenaar en we ontdekten, dat we elkaar meermalen in verband met het verzetswerk hadden ontmoet. Ik schrijf je dit, omdat je het misschien bij je aantekeningen kunt bewaren en bij gelegenheid gebruiken, waarbij je mijn naam niet behoeft te noemen, tenzij het nodig is om trouw en waarheid te bevestigen.“

Of het tot principiële discussies is gekomen in het kamp Schoorl tussen anti-revolutionairen en communisten vermeldt de geschiedenis niet (officieel mochten ze niet met elkaar spreken van de Duitsers), wel zijn er later in de illegaliteit vormen van samenwerking geweest tussen verzetsmensen uit C.P.N.- en A.R.-kring. De C.P.N. gaat er prat op, dat zij als enige partij illegaal voortbestond, van A.R.-zijde wordt betoogd dat dit van twee partijen kan worden gezegd: A.R. en C.P.N. Gereformeerden en communisten ontmoetten elkaar ook in de cel. Daar komt — soms met de dood voor ogen — een dialoog op gang.

„Ter dood veroordeeld“

Gerard Maas (thans C.P.N.-bestuurder) verhaalt daarvan in zijn autobiografische documentaire roman „Terdoodveroordeeld“ (Pegasus, 1971).

Op D-day bevinden zich in Scheveningen 21 terdoodveroordeelden, die wachtten op het moment dat het vonnis zal worden uitgevoerd. Ze worden uit hun cellen gehaald, hun boeien worden verbonden door een ketting. Zo vervoeren de Duitsers de 21 naar de bunker in Vught, waar ze moeten wachten op het moment dat het bevel komt hen dood te schieten. Ze zijn letterlijk aan elkaar gekoppeld.

„Zij probeerden te slapen om zo goed mogelijk ook deze nacht door te komen. Er kwam niet veel van slapen. Zij hadden de hele dag al liggen soezen en duffen. Iedere keer moest er weer een naar de WC. In het donker stommelde dan de hele troep naar het closet. Zij deden het zonder morren.“

Na een dag of wat maken de S.S.-ers de boeien los en dan worden de 21 verspreid over cellen waar ze met drie of vier man in komen. De hoofdpersoon Anton komt terecht in een cel met drie mannen van een verzetsgroep op de Veluwe, die Joodse en andere onderduikers had geholpen. Ze hadden ook overvallen gepleegd op distributiekantoren en arbeidsbureaus. Wachterend op de dood, begint het viertal een dialoog.

„Wij, dat wil zeggen, Bertus en ik, zijn hervormd,“ zei Groen toen het gesprek in de avond voortduurde en Evert is gereformeerd.

„Ik ben communist“, zei Anton daarop. „Onze levensopvattingen verschillen dus nogal.“

„Ik heb al met zoveel communisten gezeten,“ reageerde Evert daarop. „Ik geloof dat het verzet alleen bestaat uit communisten en gereformeerden.“

„En hervormden,“ vulde Groen aan.

„De communisten vechten alleen tegen de moffen omdat Hitler oorlog voert tegen Sowjet-Rusland, zei Evert als om aan te geven dat de communisten heel

